

Изх. № 155/02.03.2020 г.

До:

Кмета на Община Сливен

Адрес: гр. Сливен 8800, бул. „Цар Освободител“ № 1

Електронна поща: kmet@sliven.bg

Копие до:

Директора на РИОСВ – Стара Загора

Адрес: гр. Стара Загора 6000, ул. „Стара планина“ № 2, п.к. 143

Електронна поща: office@stz.riew.gov.bg

СТАНОВИЩЕ

От:

Сдружение „За Земята – достъп до правосъдие“, със седалище в гр. София, и адрес за кореспонденция: гр. София 1164, ул. „Кръстьо Сарафов“ № 24, телефон 02/9431123, представлявано от Меглена Антонова и Геннадий Кондарев

Относно: Инвестиционно предложение за „Изграждане на инсталация за смилане, транспортиране и изгаряне на алтернативни горива /шисти, слама, оризова люспа, слънчогледова люспа и др./ в енергийните котли ЕК1 – 98 MW и ЕК2 – 48 MW на „Топлофикация – Сливен“ ЕАД“

Уважаеми господин директор,

С настоящото на основание разпоредбите на Закона за опазване на околната среда (ЗООС) и Наредбата за условията и реда за извършване на оценка на въздействието върху околната среда (Наредбата за ОВОС) изразяваме становище относно подаденото „Изграждане на инсталация за смилане, транспортиране и изгаряне на алтернативни горива /шисти, слама, оризова люспа, слънчогледова люспа и др./ в енергийните котли ЕК1 – 98 MW и ЕК2 – 48 MW на „Топлофикация – Сливен“ ЕАД“ (ИП).

Представеното ИП предвижда изграждане на ново съоръжение, като фактически се предвижда и частична промяна на горивната база на енергиен котел 1 (ЕК1) и енергиен котел 2 (ЕК2).

При провеждане на процедурата по Наредбата за ОВОС за ИП, моля да вземете предвид следните съображения:

1. Необходимост от извършване на ОВОС

За дейността на ТЕЦ към „Топлофикация – Сливен“ ЕАД е издадено Комплексно разрешително № 510-Н1/2018 г., съобразно което основната мощност на инсталацията е ЕК1, а резервната мощност се осигурява от ЕК2. В скарната предкамера на ЕК2 е разрешено изгарянето на биомаса и неопасни отпадъци до 2,95 t/h. ЕК1 се захранва единствено от твърдо гориво – въглища.

С ИП операторът предвижда въвеждането на нова горивна смес за ЕК1, а именно – добавяне на 8,3 t/h биомаса или 7.9 t/h изсушен дървен материал (стр. 12 от ИП), както и промяна на горивната смес за ЕК2, както следва: 3,58 t/h биомаса или 3,50 t/h изсушен дървен материал, 3,72 t/h битумни шисти, 5,58 t/h основно енергийно гориво, и разрешените до момента количества от 2,95 t/h биомаса и/или неопасни отпадъци (RDF). За смилане, транспортиране и подаване за изгаряне на дървен материал и отпадъци от биомаса, се предвижда изграждането на новото съоръжение.

Следователно, от една страна се предвижда промяна на използваното гориво, от друга страна се предвижда увеличаване на количеството на използваното гориво.

Тези промени в инсталацията представляват съществена промяна, която може да има значително отрицателно въздействие върху здравето на хората или върху околната среда, което налага извършването на ОВОС.

1.1 Противоречие между съдържанието на ИП и заглавието

В заглавието на ИП е посочено, че се предвижда „Изграждане на инсталация за смилане, транспортиране **и изгаряне** (подч. наше) на алтернативни горива“. Описанието на ИП обаче не съдържа информация относно това коя ще е инсталацията за изгаряне на алтернативните горива, предмет на ИП.

1.2. Неверни, неточни и оспорими твърдения, изложени в описанието на ИП

В описанието на ИП се съдържат твърдения, които са неверни или най-малкото оспорими.

1.2.1. На стр. 5 от описанието на ИП се загатва, че цената на т.нар. конвенционални горива (въглища) е по-висока от цената на алтернативните горива – нефтошисти и биомаса. Това твърдение не е подкрепено с доказателства. Информацията, с която разполагаме е точно обратната – че в много случаи цената на биомасата е по-голяма от цената на въглищата. Изясняването на този аспект на предложеното изменение на горивото е от голямо значение за оценка на алтернативите на ИП, включително и на нулевата алтернатива (чл. 96, ал. 1, т. 2 от ЗООС). В момента в описанието на ИП не се съдържа достатъчно информация, за да се даде отговор относно разумните алтернативи на предложеното ИП.

1.2.2. Измененията в горивната база, предвидени в Инвестиционното предложение, са многобройни. Калоричността на биомасата варира в големи граници според това дали става дума за слама, за оризови люспи, за слънчогледови люспи или за изсушен дървен материал. За всяко едно от тези нови горива са посочени стойности на калоричност, но не са посочени информационни източници – нито литературни данни, нито собствени изследвания. Допълнително се въвеждат и битуминозни шисти като нов вид гориво. С това видовете ново гориво стават пет. Въвеждането на ново гориво, а още повече на практика пет вида нови горива е съществено изменение на технологията. Това налага посочването на информационните източници, въз основа на които е определена калоричността на новите пет вида гориво. Такива информационни източници не са посочени.

Чл. 6, параграф 2, т. vi от Конвенцията за достъпа до информация, участието на обществеността в процеса на вземането на решения и достъпа до правосъдие по въпроси на околната среда (Орхуската конвенция) изисква заинтересованата общественост да бъде уведомена относно това *„каква е наличната информация за околната среда във връзка с предлаганата дейност“*. Чл. 6, параграф 2, т. vi е приложим за случая. Ето защо е необходимо в процедура за ОВОС Възложителят на ИП да предостави референтен списък, в който се изброяват подробно източниците, използвани за описанията и оценките, включени в доклада, каквото е изискването на чл. 96, ал. 1, т. 14 от ЗООС. Така заинтересованата общественост, а и компетентният орган ще могат да направят проверка на истинността на твърдението на Възложителя, че смесването на горивата в пропорцията, посочена в описанието на ИП действително е в състояние да осигури изпълнението на изискването *„котелът е предвидено да изгаря гориво около 3000 kcal/kg“* – виж стр. 6 (долу) и 7 (най-горе) от описанието на ИП. Сега това твърдение е голословно и неподкрепено с доказателства.

1.2.3. На стр. 15 от описанието на ИП, в таблица П.1-8 – „Анализ на възможен дискомфорт на околната среда“ е посочено, че вследствие на измененията в горивната база химичното замърсяване няма да се промени. Това твърдение няма как да вярно, предвид липсата на информация за състава и характеристиките на биомасата, която ще бъде поне четири вида, видно от описанието на ИП. Изгарянето на биомаса води със себе си емисии на въглероден диоксид, които в зависимост от вида биомаса, могат да бъдат сравними с или по-големи от емисиите на изкопаеми горива като въглищата. Твърдението на Възложителя следва да бъде проверено в процедура за ОВОС и след изготвяне на доклад за ОВОС, в който въпросът за въглеродния отпечатък да бъде изрично разгледан, каквото е изискването на чл. 96, ал. 1, т. 5, буква „е“ от ЗООС.

1.2.4. В описанието на ИП има неясноти относно съотношението между основно и алтернативни горива, както и често разминаване между декларираните количества и качества на горивата.

1.2.5. Не е предоставена достатъчно информация по какъв начин ще бъде подсигурано, че двете успоредни линии за първично и вторично дробене ще бъдат използвани като алтернативни, а не за реално удвояване на капацитета на инсталацията.

1.3. Задължително извършване на ОВОС по смисъла на чл. 92, т. 1 от ЗООС

Инвестиционното предложение предвижда изгарянето на 8,3 t/h биомаса в ЕК1, или 199,2 тона на денонощие, и 3,58 t/h биомаса в ЕК2, или 85,92 тона на денонощие, в допълнение към вече разрешените за изгаряне 2,95 t/h биомаса или неопасни отпадъци в ЕК2. Така общото количество биомаса, което се предвижда да се изгаря в ЕК2, възлиза на 156,72 тона на денонощие.

Съобразно легалното определение по § 1, т. 1 от Закона за управление на отпадъците (ЗУО) биомасата може да представлява „продукт“ или „отпадък“. Операторът в ИП не е посочил какъв вид биомаса предвижда да бъде изгаряна, следователно заявеното общо количество биомаса следва да се разглежда като съвкупност от „отпадъци“ и „продукти“.

Чл. 4, ал. 1 от ЗУО съдържа изисквания за това кога едно вещество или предмет представляват „страничен продукт“, а не „отпадък“ по смисъла на § 1, т. 17 от допълнителните разпоредби на ЗУО. От описанието на ИП е видно, че биомасата в случая не е и не може да бъде „страничен продукт“, затова защото не може да бъде изпълнено изискването по чл. 4, ал. 1, т. 2 от ЗУО, а именно да „съществува възможност за прякото им използване без специално допълнително преработване, което се отличава от

обикновената производствена практика“. В случая, Възложителят предвижда специално допълнително преработване на биомасата – изсушаване и смилане (виж стр. 9 от описанието на ИП). За допълнителното преработване на биомасата се предвижда инсталиране на две дробилни инсталации – за първично и вторично дробене.

Отделно от това Възложителят не е представил доказателства за изпълнение на изискването на чл. 4, ал. 2 от ЗУО – *„Определянето на дадено вещество или предмет като страничен продукт се извършва с мотивирано решение на министъра на околната среда и водите или на оправомощено от него длъжностно лице за всеки отделен случай или съобразно критерии, определени с акт на Европейската комисия.*“

Следователно съществуват многобройни доказателства за това, че четирите вида биомаса, които се предвижда да бъдат въведени като допълнително гориво в горивната база на процесната инсталация, представляват „отпадък“ по смисъла на § 1, т. 17 от допълнителните разпоредби на ЗУО и не могат да бъдат квалифицирани като „страничен продукт“ по смисъла на чл. 4 от ЗУО.

Законът за опазване на околната среда в Приложение № 1, т. 10 във връзка с чл. 92, т. 1 предвижда задължително извършване на оценка за въздействието върху околната среда за инсталации с капацитет над 100 тона на денонощие за обезвреждане на неопасни отпадъци чрез изгаряне. Националната разпоредба имплементира същия текст от Приложение № 1, т. 10 към Директива 2011/92/ЕС относно оценката на въздействието на някои публични и частни проекти върху околната среда (Директивата за ОВОС). За целите на Директивата на ОВОС, съответно на Приложение № 1 към ЗООС, терминът „обезвреждане“ включва както дейностите по „обезвреждане“, така и дейностите по „оползотворяване“ по смисъла на Закона за управление на отпадъците и Директива 2008/98/ЕО относно отпадъците. Това разбиране се споделя еднозначно в практиката на Съда на Европейския съюз – дело С-486/04, Комисията срещу Италия, параграф 44.

Следователно, ЗООС и Директивата за ОВОС предвиждат задължително извършване на ОВОС за инсталации с капацитет над 100 тона на денонощие за изгаряне на неопасни отпадъци. В настоящия случай се предвижда изгарянето на 199,2 тона на денонощие биомаса, която представлява съвкупност от отпадъци и продукти, в ЕК1, и общо 156,72 тона на денонощие биомаса, която представлява съвкупност от отпадъци и продукти, в ЕК2. Предвидените количества в двата котела значително надхвърлят критерия, посочен в т. 10 на Приложение № 1 към ЗООС и Приложение № 1 към Директивата за ОВОС.

Ето защо, за извършването на ИП следва задължително да бъде извършена оценка за въздействието върху околната среда по реда на чл. 92, т. 1 от ЗООС.

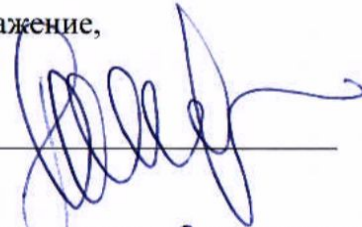
1.4. Приложение на чл. 93, ал. 1, т. 3 от ЗООС

Централата, оперирана от „Топлофикация – Сливен“ ЕАД, представлява горивна инсталация с мощност над 50 MW по смисъла на т. 2.1. от Приложение № 1 към ЗООС. Разпоредбата на чл. 93, ал. 1, т. 3 от ЗООС предвижда осъществяване на преценка за необходимостта от извършване на ОВОС за всяко разширение или изменение на инвестиционно предложение по Приложение № 1, което може да доведе до значително отрицателно въздействие върху околната среда.

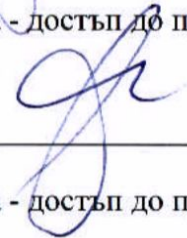
Видно от ИП, в настоящия случай се предвижда промяна на основното гориво с алтернативно гориво, а именно включване на биомаса или изсушен дървен материал и битумни шисти към основното гориво в ЕК1 и включване на изсушен дървен материал и битумни шисти към разрешеното гориво в ЕК2 и увеличаване количествата на последното. Независимо от декларираното от оператора на стр. 18 и сл. от ИП за липса на отрицателно въздействие върху околната среда, изгарянето на биомаса и шисти, съвместно с твърдо гориво, води до изпускането на вредни газове в атмосферата, количеството и вида на които могат да бъдат значителни и следва да бъдат самостоятелно и независимо изследвани.

Ето защо, считаме, че във всички случаи ще намери приложение разпоредбата на чл. 93, ал. 1, т. 3 от ЗООС, като компетентният орган следва да прецени необходимостта от извършване на ОВОС за ИП.

С уважение,

Меглена Антонова
/член на УС на „За Земята - достъп до правосъдие“/

Генади Кондарев
/член на УС на „За Земята - достъп до правосъдие“/